

Azərbaycanda yeni bərpaolunan enerji stansiyalarının tikintisinə hazırlıq görülür

Ölkəmizin bu sahədəki tərəfdaşları da indiki çətin və həssas dövrdə öhdəliklərinə sadıqdırlar

Yaxın gələcəkdə ölkəmizdə yeni Günəş və külək elektrik stansiyaları fəaliyyət göstərəcək. Həmin stansiyalar bərpaolunan enerji sahəsində zəngin təcrübəyə malik xərici şirkətlərlə birgə inşa edilecək. Azərbaycanın dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınması bu sahəyə də müsbət təsirini göstərir. Belə ki, tərəfdaşlar indiki çətin və həssas vaxtda da layihələr üzrə danışqları və işləri əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş qaydada davam etdirirlər.

Azərbaycanda bərpaolunan enerji sahəsinə diqqət getdikcə artır. Bu da təsadüfi deyil. Çünkü bərpaolunan enerji növlərindən geniş istifadə ənənəvi enerji növlərinin inkişafı ilə bilavasitə bağlıdır.

Ölkədə bərpaolunan enerji sahəsinin inkişafı üçün elverişli şəraitin olması bu istiqamətdə inamlı addımlar atmağa imkan verir. Bu növ enerjinin yaranması üçün esas mənbə Günəş və küləkdir. Azerbaycan da məhz güneşli və ərazimizin böyük bir hissəsi dəniz sahilində yerləşdiyindən, külək günləri çox olan ölkədir. Bu səbəbdən də bir sıra yerlərdə bərpaolunan enerji stansiyalarının tikilməsi gündəmə gelir. Mövcud imkanları nəzərə alaraq Prezident İlham Əliyev bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadəni energetika sahəsinin inkişafının prioritet istiq-

mətlərindən biri kimi müəyyənləşdirib.

Bərpaolunan enerji sahəsində proseslərin aktiv mərhələyə keçməsi üçün həlli-dici məqam müvafiq qanunun qəbul edilməsi" sayılır. Hazırda ölkəmizdə bu sahənin tənzimlənməsi üzrə ilk normativ hüquqi sənəd kimi "Elektrik enerjisi istehsalında bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" qanun layihəsinə hökmətdə baxılmaqdadır.

Energetika naziri Pərviz Şahbazov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanı ilə nazirlik yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyinin yaradılması da bu sahənin keyfiyyət və mezmunu yeni mərhələdə inkişaf etdirilməsi zərurətindən irəli gelib. Agentliyin esas vəzifəsi sözügedən sahəni dövlət üçün maliyyə yükü olmayan, investorlar üçün isə cəlbəcici fəaliyyət istiqamətinə çevir-

məkdir. Səmərəlilik, çeviklik və müasir inkişaf tələbləri əsasında qurulan agentlik bərpaolunan enerji sahəsi ilə əlaqədar bütün proseslərə məsul olacaq və energetikada yeni inkişaf strategiyasına töhfə verəcək.

Prezidentin keçən il dekabrın 5-də imzaladığı "Bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" sərəncamı da bu məqsədə xidmət edir. Cari il yanvarın 9-da isə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətləri ilə bir külək və bir Günəş stansiyasının tikintisi üçün müqavilələr imzalanıb. Külək stansiyasının gücü 240, Günəş stansiyasının isə 200 meqavat təşkil edəcək. Bunlar regionda ən böyük Günəş və külək elektrik stansiyaları olacaq.

Dövlət başçısı bu barədə demişdir: "Sevindirici hal ondan ibarətdir ki, bu gün dünyanın ən böyük enerji şirkətləri Azərbaycanda bərpaolunan enerji növlərinin istehsalına maraq göstərir və artıq bu maraq reallaşır. İlin əvvəlində iki böyük beynəlxalq şirkətlə 440 meqavat enerjasiya gücü olan Günəş və külək elektrik stansiyalarının

tikintisi ilə əlaqədar müvafiq sənədlər imzalanmışdır. Ümid edirəm ki, ilin sonuna qədər bütün sənədlərin imzalanması başa çatacaq və stansiyaların tikintisine start verilecək. Azərbaycanda 440 meqavat gücündə bərpaolunan enerji növlərinin yaradılması, özü də Azərbaycan dövləti tərəfindən bir manat vəsait qoyulmadan reallaşdırılması bize olan inamin təzahüründür, həmçinin Azərbaycanın sabit gələcəyinə, inkişafına olan inamin təzahüründür".

Artıq bərpaolunan enerji sahəsində "Enerji alqı-satqısi", "Investisiya", "Ötürücü şəbəkəyə qoşulma" və "Torpaq icareyi" müqavilələri hazırlanaraq investorlara təqdim edilib. "ACWA Power" lə və "Masdar"la imzalanacaq müvafiq sənədlərin razılıklılaşdırılması yekunlaşmaqdadır. Müqavilələrin imzalanmasından sonra Abşeron, Xizi və Bakının Qaradağ rayonlarında ayrılmış ərazilərdə stansiyaların tikintisine başlanacaq.

Külək elektrik stansiyasının inşa ediləcəyi ərazilərdə - Pirakeşkül və Sitalçayda 6 külək ölçü-müşahidə stansiyası quraşdırılıb. Layihənin ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərinin qiymətləndiril-

məsi aparılır. Günəş elektrik stansiyasının inşa olunacağı ərazidə də ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tədqiqatlar davam etdirilir. Bu stansiyaların elektrik enerjisi şəbəkəsinə qoşulması üçün investorlar tərəfindən 3 yeni yarıstməstəyanın tikilməsi planlaşdırılır.

Bərpaolunan enerji sahəsinin inkişafı üçün investisiyaların cəlb edilməsi davamlı proses olmalıdır. Bu məqsədlə pilot layihələrdən əlavə, yeni güclərin potensial ərazilərdə ikitərəfli müqavilələr və hərraclar vasitəsilə, özəl sektorun və xarici investorların iştirakı ilə reallaşdırılması istiqamətində hazırlanmış tədbirləri görülür. Bərpaolunan enerji mənbələri ərazilərinin yaradılması və investorlara təqdim olunması üçün Günəş və külək enerjisi potensialı olan digər 5 sahədə yeni layihələrin həyata keçirilməsinin mümkünluğu dəqiqlişdirilib. Bununla yanaşı, külək enerjisi ilə müqayisədə ölkənin bütün ərazisində mövcud olan günəş enerjisi potensialından, kənd təsərrüfatına yararsız torpaqlardan istifadə edilməsi, bərpaolunan enerji mənbələri üzrə elektrik enerjisi istehsalı güclərinin paylaşılmaması üçün növbəti illərdə regionlarda layihələrin həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

Bərpaolunan enerji sahəsinin inkişafında mühüm yeniliklərdən biri də bu prosesdə vətəndaşların fəal istehlakçılar qismində iştirakının dəstəklənməsidir. Dəstəkləmə mexanizminin tətbiqi istehlakçıya müəyyən güc həddindəki bərpaolunan enerji mənbələri qurğusunu vəsitəsilə öz tələbatı üçün elektrik enerjisi istehsal etməyə və artıq qalani paylayıcı şəbəkəyə ötürməyə imkan verəcək.

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanın enerji balansında bərpaolunan enerjinin payı təqribən 17-18 faizdir. Uzunmüddətli strategyaya görə, bu, ən azı 30 faizə çatdırılmalıdır. Bütün bunlar Azərbaycanda enerji sahəsinin hərtərəfli inkişafının təkcə bugünkü deyil, həm də sabahın tələblərinə hesablandığını göstərir.

**Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"**